

וְהִינֵן בַּת – וְהִתְקַשְׁנוּ בְּטַעְמוֹ, מֵאֵי שְׁנָא לְבָאן וְלָבָאן – מִדְּרֹעַ שׁוֹנָה
הָאֹפֶן שֵׁשׁ שְׁנֵי חֲכָמִים בְּשֵׁתִי הָרוּחוֹת, דְּלֹא – שְׁאִינוּ יָכוֹל לְהִנִּיחַ
עִירֻבִין לִשְׁנֵי הַצְּדִידִים וּלְמַחֵר יִחְלִיט לְמִי רוּצָה לִילֵךְ, מִשּׁוּם דְּאִין
פְּרִירָה – שְׁאִי אִפְשָׁר לִוְמֵר שְׁבִשְׁבַת מִתְּבַרֵּר לְמַפְרַע אִיזָה עִירֻב
חַל קוֹדֵם הַשְּׁבִיט, אִם כֵּן, בְּאֹפֶן שֶׁל מְזִירָה וְיִמְעָרָב – שְׁאִינוּ יוֹדַע אִם
יָבוֹא הַחֶכֶם מִמּוֹרָח אוֹ מִמְעָרָב, נִמְי – גַּם כֵּאֵן נֶאֱמַר אִין פְּרִירָה, כִּיּוֹן
שְׁבִיבִין הַשְּׁמִשׁוֹת עֲדִינן לֹא יוֹדַע הֵיכָן בֵּא הַחֶכֶם, כִּי פַעֲמִים שְׁאִין
הַחֶכֶם בֵּא אֲלֵא אַחֲרָי בִּין הַשְּׁמִשׁוֹת, וּמִמִּילָא אִין לִוְמֵר שְׁבִשְׁבַת
מִתְּבַרֵּר לְמַפְרַע הֵיכָן חַל הָעִירֻב, וְהִיאָךְ סוֹבֵר רַבִּי יְהוּדָה שֶׁבְּאֹפֶן
זֶה אִפְשָׁר לְהַתְנוּת. וְאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן לְבֹאֵר אֵת דְּבָרֵי הַבְּרִייתָא
שֶׁמַּחֲלֶקֶת בֵּין חֶכֶם אֶחָד לִשְׁנַיִם, וְכִיָּךְ בֵּא חֶכֶם – מְדוּבָר שֶׁהַחֶכֶם
הֵגִיעַ קוֹדֵם בֵּין הַשְּׁמִשׁוֹת לְאוֹתוֹ מִקּוֹם שִׁקְנָה בּוֹ שְׁבִיטָה, וְלִכֵּן אִם
מְדוּבָר בַּחֶכֶם אַחֵד אֲלֵא שֶׁסֶּפֶק לֵאיוּזָה צַד בֵּא, וּמִתְּנָה אִדָּם זֶה
וְאוֹמֵר שְׁלֹאֹתוֹ רוּחַ שֶׁכָּבַר בֵּא הַחֶכֶם יִקְנֶה עִירֻבּוֹ, יָכוֹל לְהַתְנוּת
כֵּן, מִשּׁוּם שְׁבִיטָה אִין צָרִיךְ לְדִין בְּרִירָה שֶׁלְּמַחֲרָה, שֶׁכָּבַר בְּבִין
הַשְּׁמִשׁוֹת מְבֹרֵר לֵאיוּזָה צַד בֵּא הַחֶכֶם וְשֶׁם חַל הָעִירֻב וְאוֹף אִם
אִדָּם זֶה אִינוּ יוֹדַע לֵאיוּזָה צַד בֵּא הַחֶכֶם, אִין בּוֹזֵה חֲסִרוֹן, מֵאַחַר
שֶׁבְּמִצִּיאוֹת הַדְּבָרִים מְבֹרָרִים, שֶׁכָּבַר בֵּא הַחֶכֶם לְצַד מִסּוּם,
וְהָעִירֻב שֶׁל אוֹתוֹ צַד חַל עֲכָשִׁיו. וְאָלְמָא – מִמָּה שֶׁהַעֲמִיד דְּבָרֵי
הַבְּרִייתָא שֶׁכָּבַר בֵּא חֶכֶם וְרַק אִזּוֹ מוֹעִיל מִשּׁוּם שְׁאִין צָרִיכִים לְדִין
בְּרִירָה, מוֹכַח שְׁלִיטָה לִיָּה לְרַבִּי יוֹחָנָן פְּרִירָה – שֶׁלְּדַעְתּוֹ אִין בְּרִירָה,
אִף בְּדִינִים דְּרַבְּנָן, וְקִשָּׁה שֶׁלְּעִיל אִמְרוּ בַּגְמָרָא שֶׁרַבִּי יוֹחָנָן סוֹבֵר
יֵשׁ בְּרִירָה. מִתְּרַצָּה הַגְמָרָא: אֲלֵא לְעוֹלָם לֹא תִּפְשׁוּךְ, וּבִאֲמַת רַבִּי
הוֹשִׁיעָא סוֹבֵר 'יֵשׁ בְּרִירָה' וְרַבִּי יוֹחָנָן סוֹבֵר 'אִין בְּרִירָה', וְכִי לִיט
לִיָּה לְרַבִּי אוֹשְׁעִיָא פְּרִירָה – וּמָה שֶׁמִּצָּנְנוּ שֶׁרַבִּי אוֹשְׁעִיָא סוֹבֵר שְׁאִין
בְּרִירָה וְלִגְבִי יִצִּיאַת הַמֵּת שֶׁהַמַּחֲשָׁבָה מוֹעִילָה לְטַהֵר אֵת הַפְּתָחִים
רַק מִכֵּאֵן וְלִהְבֵּא, הֵינֵנו דּוּקָא בְּדִאֲרִייתָא – בְּדִינֵי תוֹרָה, כִּגוֹן
בְּטוֹמָאֵת מֵת שְׁמָה שֶׁמִּטְמֵא דֶּרֶךְ יִצִּיאָתוֹ הִלְכָה לְמִשְׁה מְסִינִי הִיא,
אֲבָל בְּדִינֵים דְּרַבְּנָן אֵיט לִיָּה – סוֹבֵר רַבִּי אוֹשְׁעִיָא שֵׁשׁ בְּרִירָה.
דְּרִישׁ מִרְּזוּמָא, הִלְכָה בְּרַבִּי אוֹשְׁעִיָא שְׁבִדְרַבְּנָן יֵשׁ בְּרִירָה
וּבְדִאֲרִייתָא אִין בְּרִירָה.

הַגְמָרָא מְבַרְרַת אֵת הַדִּין בְּשׁוּר הָעוֹמֵד לְמַכִּירָה כְּרַגְלִי מִי קוֹנָה
שְׁבִיטָה: אָמַר שְׁמוּאֵל, שׁוּר שֶׁל פְּתָם – מִפְּטָם שׁוּרִים כְּדִי לְמוֹכְרָם,
הָרִי הוּא בְּרַגְלִי כָּל אֶדָם שִׁיקְנָה אוֹתוֹ, שְׁכִיּוֹן שְׁעוֹמֵד לְמַכִּירָה,
מִעֲמִיד אוֹתוֹ הַמּוֹכֵר מִעָרָב יוֹם טוֹב בְּרִשׁוֹת הָאָדָם שְׁעֵתִיד לְקִנּוּתוֹ
לְמַחֵר, וְאִפְּלוֹ הוּא מְעִיר אַחֲרָה. אֲבָל שׁוּר שֶׁל רוּעָה – אִדָּם
שֶׁמִּגְדֵּל אֵת בְּהִמּוֹתָיו לְעַצְמוֹ וּפְעָמִים שֶׁמּוֹכֵר מֵהֶם לְשִׁכְנֵי וּמִכְרֵי,
הָרִי הוּא בְּרַגְלִי אוֹתָהּ הָעִיר וְיֵשׁ לוֹ אֲלָפִים אִמָּה לְכָל רוּחַ כֹּכֵל אֲנָשִׁי
הָעִיר, אֲבָל לֹא כְּרַגְלִי בְּנֵי עִיר אַחֲרָה שְׁאִין בְּדַעְתּוֹ לְמַכּוֹר לָהֶם,
כִּיּוֹן שְׁאִינוּ יוֹדַע אֲצֵלֶם כְּמוֹכָר בְּהִמּוֹת וְאִין דְּרַכֵּם לְקִנּוּת אֲצֵלָה:

שְׁנִינוּ בַּמִּשְׁנָה: הַשְּׁוֹאֵל כְּלִי מִחֲבִירוֹ מְעָרָב יוֹם טוֹב, הָרִי הַכְּלִי כְּרַגְלִי
הַשְּׁוֹאֵל: מִקְשָׁה הַגְמָרָא, פְּשִׁיטָא שֶׁהַכְּלִי כְּרַגְלִי הַשְּׁוֹאֵל, כִּיּוֹן שֶׁהִיא
בְּרִשׁוֹתוֹ מִעָרָב יוֹם טוֹב וּמִדְּרֹעַ הוֹצִרְכָה הַמִּשְׁנָה לְהַשְׁמִיעֵנוּ זֹאת.
מִתְּרַצָּה הַגְמָרָא, לֹא צְרִיכָא לְהַשְׁמִיעֵנוּ אֲלֵא בְּאֹפֶן שֶׁלֹּא מְסָרוּ לוֹ
הַמִּשְׁאֵל אֵת הַכְּלִי לְשׁוֹאֵל אֲלֵא בְּיוֹם טוֹב, וּמִעָרָב יוֹם טוֹב רַק

בִּיקֵּשׁ הֵימְנוּ שִׁישְׁאִילָנוּ וְהַסְכִּים, וְלִכֵּן כְּהוּ דְּתִימָא לֹאֹ בְּרִשׁוֹתֶיהָ
אוֹקְמִיָה – כִּיּוֹן שֶׁלֹּא הִיָּה שׁוּם קִנְיָן בִּינִיהֶם בְּעָרָב יוֹם טוֹב אֲלֵא
דִּיבּוֹר בְּעֵלְמָא וְהוּא יָכוֹל לְחַזּוֹר בּוֹ מִהַסְכַּמְתּוֹ, לִכֵּן הִיָּה מִסְתַּבֵּר
לִוְמֵר שֶׁלֹּא תוֹעִיל הַסְכַּמְתּוֹ שֶׁהַחֶפֶץ יִהְיֶה קוֹנָה שְׁבִיטָה כְּרַגְלִי
הַשְּׁוֹאֵל, קָא מְשַׁמְעֵן לָן שְׁכִיּוֹן שֶׁהַסְכִּים לְהַשְׁאִילוֹ מִסְתַּמָּא אִין
הַמִּשְׁאֵל חֲזוֹר בּוֹ, וְהָרִי הוּא מִעֲמִיד בֵּין הַשְּׁמִשׁוֹת בְּרִשׁוֹת הַשְּׁוֹאֵל
שׁוֹלִיכֵנוּ לְמִקּוֹם שִׁירְצָה, וְלִכֵּן הָרִי הוּא כְּרַגְלִי הַשְּׁוֹאֵל. מְסִינֵי לִיָּה
– לְפִי אוֹקְמִתָא זֹו מִסִּיעֵת הַמִּשְׁנָה לְרַבִּי יוֹחָנָן, דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן
הַשְּׁוֹאֵל כְּלִי מִחֲבִירוֹ מְעָרָב יוֹם טוֹב, אִף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִתְּנוּ לוֹ
הַמִּשְׁאֵל לְשׁוֹאֵל אֲלֵא בְּיוֹם טוֹב וְרַק אִמְרוּ לוֹ בְּעָרָב יוֹם טוֹב
שֶׁמִּסְכִּים לְהַשְׁאִילוֹ, הָרִי הוּא בְּרַגְלִי הַשְּׁוֹאֵל:

עוֹד שְׁנִינוּ בַּמִּשְׁנָה: בְּיוֹם טוֹב בְּרַגְלִי הַשְּׁוֹאֵל: מִקְשָׁה הַגְמָרָא, מִכִּיּוֹן
שֶׁהַעֲמִידוֹ אֵת דְּבָרֵי הַמִּשְׁנָה 'הַשְּׁוֹאֵל כְּלִי מִחֲבִירוֹ מִעָרָב יוֹם טוֹב'
שֶׁהַכּוֹנֵה שֶׁרַק אִמְרוּ לוֹ מִעָרָב יוֹם טוֹב שִׁישְׁאִילָנוּ, לְפִי זֶה בְּאֹפֶן
הַשְּׁנִי 'בְּיוֹם טוֹב', כְּוֹנֵת הַמִּשְׁנָה שֶׁדִּיבְּרוּ עַל כֵּךְ רַק בְּיוֹם טוֹב, וְאִם
כֵּן פְּשִׁיטָא שֶׁהַכְּלִי כְּרַגְלִי הַמִּשְׁאֵל כִּיּוֹן שְׁבִשְׁעַת קִנִּית שְׁבִיטָה
עֲדִיין לֹא בִיקֵּשׁ מִחֲבִירוֹ שִׁישְׁאִילָנוּ. וּמִתְּרַצָּה הַגְמָרָא, לֹא צְרִיכָא
הַמִּשְׁנָה לְהַשְׁמִיעֵנוּ, אֲלֵא בְּאֹפֶן דְּרַגְלִי וְשְׁאֵל מִיָּנִי שֶׁרַגְלִי זֶה
הַשְּׁוֹאֵל מִמֶּנּוּ כְּלִי זֶה בְּכָל יוֹם טוֹב, וְאִם כֵּן כְּהוּ דְּתִימָא בְּרִשׁוֹתֶיהָ
קָא מְוָקִים לִיָּה – הִיָּה מִסְתַּבֵּר לִוְמֵר שֶׁמְעָרָב יוֹם טוֹב גִּמְרָה הַמִּשְׁאֵל
בְּדַעְתּוֹ לְהַעֲמִיד הַכְּלִי בְּרִשׁוֹת הַשְּׁוֹאֵל וְיִהְיֶה כְּרַגְלִי הַשְּׁוֹאֵל, קָא
מְשַׁמְעֵן לָן הַמִּשְׁנָה שְׁאִין אוֹמְרִים כֵּן, מִשּׁוּם שֶׁמִּיָּמָר אָמַר הַמִּשְׁאֵל
בְּדַעְתּוֹ, דְּלָמָּא מָה שֶׁלֹּא בֵּא לְשׁוֹאֵל הַיּוֹם מִשּׁוּם שֶׁאִפְשָׁר שֶׁמְשַׁבֵּחַ
אֲנִישׁ אֲחֵרִינָא וְאוֹיֵל וְשְׁאֵל מִיָּנִי – מִצָּא אִדָּם אַחֵר וְשֶׁאֵל מִמֶּנּוּ
וְאִין בְּדַעְתּוֹ לְשׁוֹאֵל מִמֶּנּוּ, וְלִכֵּן אִין מְעִמִּיד אֵת הַחֶפֶץ בְּרִשׁוֹת:

הַסּוּגִיא שֶׁלְּפָנֵינוּ עוֹסֶקֶת בְּדִין בִּיטוּל בְּרוּב. מִדִּין תוֹרָה, מִיעוּט
אִיסוּר שֶׁנִּתְעַרַּב בְּרוּב הִיתָר, בְּטֵל הָאִיסוּר וְהַתְּעֹרֹבֶת מוֹתֵרֶת.
וּבְאֹפֶן שֶׁנִּתְעַרַּב מִיָּן בְּמִינוֹ, כִּגוֹן חֲטִים אֲסוּרִים בַּחֲטִים מוֹתֵרִים,
נִחְלָקוּ רַבִּי יְהוּדָה וְרַבְּנָן (מִנְחוֹת כג). דַּעַת רַבִּי יְהוּדָה שְׁאִינוּ בְּטֵל,
וְדַעַת חֲכָמִים שֶׁאִף בְּאֹפֶן זֶה הַמִּיעוּט בְּטֵל. גַּם בְּתַעֲרוּבַת מִין
שֶׁאִינוּ מִינוֹ שֶׁלְּדְּבָרֵי הַכֵּל בְּטֵל, יֵשׁ חִילּוּק בֵּין תַּעֲרוּבַת מִינִים
יְבִשִּׁים, שֶׁלְּעוֹלָם בְּטֵל הָאִיסוּר בְּרוּב, לְתַעֲרוּבַת לַח בְּלֹחַ, שֶׁמִּכִּיּוֹן
שֶׁמִּתְעַרְבֶּת יִפָּה וְנוֹתֵן הָאִיסוּר טַעַם בְּכָל הַתְּעֹרֹבֶת בְּטֵלָה רַק
בְּשִׁישִׁים, שֶׁכֵּךְ שִׁיעוּר חֲכָמִים בְּלַח שֶׁבִּשְׁעוּר זֶה בְּטֵל הַטַּעַם.
עוֹד שְׁנִינוּ: וְכֵן הָאִשָּׁה שֶׁשְּׂאֵלָה מִחֲבֵרָתָה: כִּי סָלִיק רַבִּי אֲבָא –
כְּשֶׁרָצָה רַבִּי אֲבָא לְעֵלוֹת מִכְּבֵּל לֵארוּץ יִשְׂרָאֵל אָמַר – הַתְּפִלָּה, יִהְיֶה
רְעוּזָא דְּאִימָא מִלְּתָא דְּתַתְּקַבֵּל – יִהְיֶה רְצוֹן שֶׁדְּבָרֵי יִתְקַבְּלוּ בְּפָנֵי חֲכָמִי
הַמִּקּוֹם שֶׁלֹּא אֲבוּשׁ. כִּי סָלִיק – כְּשֶׁכָּבַר הֵגִיעַ לֵארוּץ יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁרְבַּחְתִּי לְרַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי חֲנִינָא בִּר פְּשִׁי וְרַבִּי יוֹרָא וְאָמַרְיָ לָהּ – יֵשׁ
אוֹמְרִים שֶׁהַחֲכָמִים שֶׁמִּצָּא הִיָּה רַבִּי אֲבָהוּ וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן פִּי וְרַבִּי
יִצְחָק נִפְחָא, וְיִתְבִּי – וְיִשּׁוּבוּ וְדַעַת דְּבָרֵי הַמִּשְׁנָה שֶׁהָאִשָּׁה שֶׁשְּׂאֵלָה
מִחֲבֵרָה תְּבַלֵּן וְיִמִּים וּמִלַּח לְעִיסָתָה הָרִי אֲלוֹ כְּרַגְלִי שְׁתִּיחָן,
וְקָאמְרִי, אָמַרְי דִּין הָעִיסָה כְּרַגְלִי שְׁתִּיחָן, וְלִבְטִיל מִיָּם וּמִלַּח
הַמוֹעֲטִים לְנִפְי עִיפָה שֶׁהִיא הָרוּב, וְלֹא יִקְרָא שְׁמָה שֶׁל הָעִיסָה אֲלֵא
עַל שְׁמָה שֶׁל בַּעֲלַת הָעִיסָה וְתִהְיֶה כְּרַגְלִיָּה. אָמַר לָהּ רַבִּי אֲבָא,

אגרות קודש

[י' אייר תשי"ח]

... וּמוֹבֵן וּגַם פְּשׁוּט, שְׁכִיּוֹן שֶׁזֶכֶה שֶׁהִשְׁגָּחָה הָעֲלִיוֹנָה הָעֲמִידָתוֹ עַל חֶלֶק הַיָּפֶה, עֲבוּדָה בַּחֲנוּךְ
הַכֶּשֶׁר עַל טַהֲרַת הַקֹּדֶשׁ, הַמִּקְרָב לֵב הַתְּלַמִּידִים לְאִבְנֵינוּ שְׁבַשְׁמִים, בּוֹדָאִי שֶׁזֶהוּ מְבַרֵּר וּמוֹכֵךְ וּמַעֲלָה
מִדְּרָגָה לְדְרָגָה הַתְּלַמִּיד וְהַמִּתְחַנֵּךְ וּמוֹסִיף בְּהַצְלַחְתּוֹ שֶׁל הַמַּחֲנֵךְ וְהַמְלַמֵּד בְּעַצְמוֹ, וְכִמוֹ כָּל עֲנִינֵי הָאָדָם,
שֶׁעַל כָּל אִדָּם נֶאֱמַר בְּכָל דְּרִכֶּיךָ דַּעְהוּ, הָרִי גַם זֶה צִ"ל בְּשִׁמְחָה וְטוֹב לִבֵּב, שֶׁהָרִי צִיּוּי הַשִּׁי"ת הוּא קִיּוּם
הַתּוֹרָה וְהַמַּצּוּה וּגַם בְּכָל דְּרִכֶּיךָ דַּעְהוּ, וְק"ל.

ביצה דף לח עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עזו והדר" (ליום רביעי) קעא

45 לה בעיסה אלא איסור שביטה משום ממונה המעורב בה, אם כן
 46 כיון שהוא מיעוט, והוא ממון שאין לו תובעין, אינו חשוב ממון.
 47 ואם כן הוי איסור בלא דין ממון, ויש לו להתבטל ככל איסורים
 48 שבתורה. **אמר ליה** – השיב רב ספרא לאביי, **וְלִיִּמְעָמִיד** – לשיטתך,
 49 שלגבי ממון, רק אם יש לו תובעין אינו בטל, וכשאין לו תובעין
 50 בטל, **הא דאמר רב הקדא** לשיטת רבי יהודה, כוזה **נבלה** שנתערב
 51 בהרבה זיתים של שחוטת, **במלה הנבלה ברוב שחוטת**, ואם נגע
 52 באחת מהחתיכות אינו טמא, משום שנבילה בשחוטת נחשבת
 53 כמין בשאינו מינו, **לפי שאמר רבא** לרש **השחוטת שנתעשה נבלה**
 54 – שתהיה לה טומאת נבילה, ולפיכך הרי זה כמין בשאינו מינו
 55 שבטל, אבל בשר שחוטת שנתערב ברוב נבילה, **אינה במלה**
 56 **בנבלה**, ואין הנוגע בהן טמא ודאי, **לפי שאמר רבא** לרש **הנבלה שנתעשה** –
 57 שיהיה לה דין שחוטת שאינה מטמאה, באופן שמסדרת ואינה
 58 ראויה לאכילת גר, ולכן הרי היא כמין במינו שאינו בטל. מסיים
 59 רב ספרא את שאלתו: **האם הוי נמי** – גם באופן זה, שנתערבה
 60 נבילה בשחוטת דכי **אית לה בעלים** – כשיש לנבילה בעלים לא
 61 **במלה הנבילה**, שכן ראוי שיהיה הדין לפי סברת אביי שממון שיש
 62 לו תובעין אינו בטל, והרי ודאי שבטל אף כשיש לו בעלים. רואים
 63 מכאן שכשיש ביטול, לא תלוי בבעלים אם יש לו תובעין או לא,
 64 אם כן גם במשנתנו שהוא דין ממון ואין לו ביטול, אינו תלוי כלל
 65 ביש לו תובעין או לא. **וכי תימא הוי נמי** – שאכן ביטול תלוי ביש
 66 לו בעלים ורב חסדא שאמר 'בטלה' היינו באופן שאין לה בעלים,
 67 **והא תניא**, **אמר רבי יוחנן** **כי נזיר**, **הפסיק קוני שביטה** – שאין
 68 להולכים יותר מאלפים אמה לכל רוח ממקום מצאתם, **ואף על**
 69 **פי שאין להם בעלים** שיקנו שביטה כרגליו דומין **כמי שיש להם**
 70 **בעלים** ויש להם תחום לעצמם. ומוכח שאף ממון שאין לו בעלים
 71 חשוב כממון, ואם כן נבילה כמו בשאין לה בעלים מתבטלת אף
 72 שנחשבת כממון, כך מתבטלת אף בשיש לה בעלים. והוא הדין
 73 במשנתנו, אף שאין לו תובעין לא מתבטל מהמים והמלח שם
 74 ממון, ואינם מתבטלים. **אמר ליה** אביי לרב ספרא, עדיין דין
 75 המשנה אינו מיושב, ואף שמצאנו שממון אינו בטל, **מי קא מדרין**
 76 **איסורא לקמונא** – הרי לא באנו לדון כאן שתפסיד ממונה לבעלת
 77 הקמח, אלא לענין איסור תחומין שיש לה שיתבטל, ואם כן יש
 78 לחלק ולומר שאיסורא **במלה** אף שממונא לא **במלה**. מאחר שלא
 79 נתקבל ההסבר של רבי אבא בדברי המשנה שאין המים והמלח
 80 בטלים, שואלת הגמרא: **וְיִצְעָמָא מאי** – מזה הטעם שאין המים
 81 והמלח בטלים. **אפי' אמר**, הטעם שהמים והמלח אינם בטלים
 82 בעיסה נזירה **שאמר תעשה עיסה בשותפות** – חכמים חששו שאלם
 83 נתייר במים ומלח שתהא העיסה כרגלי בעלת הקמח, שמא תעשה
 84 עיסה בשותפות גמורה, ויבואו להוליק את העיסה כל אחת
 85 כרגליה, ובאופן זה מותר להוליק רק למקום שלשתיהן מותר
 86 לילך. **רבא אמר**, הטעם הוא. משום שתכלין **למעמא עבדי** – תכלין
 87 עשוי להוסיף טעם בתבשיל, **וְיִצְעָמָא לא במלה**, לפי שהוא מתקן את
 88 כל התבשיל והוא עיקר.

1 **הרי אדם שנתערב לו קב חטין שלו בעשרה קבין חטין של חבירו,**
 2 **האם נאמר שאכל קלה** בעל העשרה קבין את כל החטין וְחָיִי –
 3 ישמח שזכה בקב נוסף שאינו שלו, ודאי שאין הדבר כך ואינו
 4 רשאי לאכול אלא את עשרת הקבין שלו, ואם כן אף כאן לא בטל
 5 שמה של בעלת המים והמלח מתוך העיסה אף שחלקה מועט.
 6 **אחיכו עליה** – צחקו האמוראים על דבריו. **אמר להו** – שאל אותם
 7 רבי אבא, **גולתניכו שקלי** – האם את מלבושכם לקחתי שמשום כך
 8 אתם צוחקים לי. **הרי אחיכו עליה** – שוב צחקו על דבריו. **אמר**
 9 **רב אשעיא**, **שפיר עבד דאחיכו עליה** – נכון עשו שצחקו על דבריו
 10 ולא קיבלום, כי **מאי שנא חטין בפעורים דלא קאמר להו** – הרי
 11 הטעם שלא שאל אותם רבי אבא מה הדין באדם שנתערב קב
 12 חטים שלו בעשרה קבין שעורים של חבירו, היינו משום דְּהוּא לִיה
 13 מין בפשאינו מינו – חטים בשעורים, והדין הוא שמים בפשאינו מינו
 14 **במלה**, ובוזה אף רבי אבא מודה שיכול בעל השעורים לאכול הכל
 15 כיון שבטלו החטים, ואם כן **חטין בחיטין נמי**, אף שמין במינו הוא,
 16 **נהי דלרבי יהודה לא במלה** – אמנם לדעת רבי יהודה לא בטל,
 17 ולדבריו נכונים דברי רבי אבא שאין מתבטלים המים והמלח כשם
 18 שאין מתבטלים חטים בחטים, אבל **לרבנן** שהלכה כמותם, אף מין
 19 במינו **במלה במלה**, ולכך צריך שיתבטל המיעוט, שהם המים
 20 והמלח, לגבי העיסה, ולא יהיה שם בעלת המים והמלח עליה.
 21 **אמר ליה רב ספרא** לרב אשעיא שהצדיק את דברי החולקים על
 22 רבי אבא, **משה** – בכבודו של משה רבינו הריני נשבע, וכו' **שפיר**
 23 **קאמרתי** להצדיק את החולקים על רבי אבא. **ולא שמיע להו** – האם
 24 לא שמעו האמוראים שהקשו על המשנה את **הא דאמר רבי תימי**
 25 **קטוסקאח משמיה דרב**, אדם **הבורר צוריות** – אבנים מתוך גרנו
 26 המלא חטים של חבירו, שהיו מעורבים בהם אבנים, **תיב לשלם לו**
 27 את דמי החטים שהפסיד אותם, שהרי יכול היה למכור את האבנים
 28 יחד עם החטים בתורת חטים, שאין הדרך לבוררם, ועכשיו
 29 שסילקם שוב אינו יכול לערבם, ונמצא שהפסיד לו חטים בשיעור
 30 האבנים שהוציא, **אלקא** – מזה מוכח, שהטעם הוא משום ש**בילא**
 31 **חפריה** – שחיסר לו את המדה, שעבשיו צריך להוסיף חטים, ואף
 32 על פי שהאבנים עצמם אינן שוות מאומה, הרי שדין ממון חמור
 33 כל כך, אם כן **הא נמי** – אף במים ומלח שבעיסה, אף שמועטים
 34 הם, כיון ששוים ממון, **בילא חפריה** – הרי זה לא גרע מאילו היה
 35 כאן חסרון מדה, ואין בטל הממון שהם המים והמלח מחמת
 36 מיעוטם. ואף שבאיסור שייך ביטול, אבל באופן שמעורב בו גם דין
 37 ממון, כגון בדיני תחומין במשנתנו, שזה תלוי בבעלות של החפץ,
 38 אינו מתבטל. **אמר ליה אפי'** לרב ספרא שדימה את הדין שבורר
 39 צרורות חייב, לדין המשנה שמשום כך לא בטל שמה של בעלת
 40 המים והמלח מן העיסה, **וכי לא שני ליה למר בין קמונ שיש לו**
 41 **תובעין**, כגון הבורר צרורות שתובע ממנו בעל החטים את
 42 שהפסיד ממנו בהוצאת הצרורות, ואם כן דין הוא שאינו בטל,
 43 לדין המשנה שהוא כממון **שאין לו תובעין**, שהרי השאילה אותם
 44 בעלת המים והמלח לבעלת העיסה עד לאחר יום טוב, וכיון שאין